

## INTERNATIONAL STANDARD ON AUDITING (ISA)

### ISA 501, CONTROLE-INFORMATIE – SPECIFIEKE OVERWEGINGEN VOOR GESELECTEERDE ELEMENTEN

Deze Internationale controlestandaard (ISA) werd in 2009 in de Engelse taal gepubliceerd door de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) van de International Federation of Accountants (IFAC). Deze ISA werd in 2009 vertaald in het Nederlands door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en het Belgisch Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) en werd verspreid met toestemming van IFAC. Het proces voor het vertalen van de Internationale controlestandaarden (ISA's) en de Internationale Standaard voor Kwaliteitsbeheersing (ISQC) 1 is onderzocht door IFAC en de vertaling werd uitgevoerd in overeenstemming met de Policy Statement de l'IFAC – Policy for Translating and Reproducing Standards published by IFAC. De goedgekeurde Internationale controlestandaarden (ISA's) en de Internationale Standaard voor Kwaliteitsbeheersing (ISQC) 1 is gepubliceerd door IFAC in de Engelse taal.

Tekst in de Engelse taal van de Internationale controlestandaarden (ISA's) en de Internationale Standaard voor Kwaliteitsbeheersing (ISQC) 1 © 2009 van de International Federation of Accountants (IFAC). Alle rechten voorbehouden.

Tekst in de Nederlandse taal van de Internationale controlestandaarden (ISA's) en de Internationale Standaard voor Kwaliteitsbeheersing (ISQC) 1 © 2009 van de International Federation of Accountants (IFAC). Alle rechten voorbehouden.

Originele bron: Handbook of International Standards on Auditing and Quality Control, 2009 Edition - ISBN number: 978-1-934779-92-7

**INTERNATIONALE CONTROLESTANDAARD 501**  
**CONTROLE-INFORMATIE – SPECIFIEKE OVERWEGINGEN VOOR**  
**GESELECTEERDE ELEMENTEN**

(Van toepassing op controles van financiële overzichten over verslagperioden die op of na 15 december 2009 aanvangen)

**INHOUDSOPGAVE**

	Paragraaf
Inleiding	
Toepassingsgebied van deze ISA .....	1
Ingangsdatum .....	2
Doelstelling.....	3
<b>Vereisten</b>	
Voorraad.....	4
Rechtszaken en claims .....	9
<i>Schriftelijke bevestigingen</i> .....	12
Gesegmenteerde informatie.....	13
<b>Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten</b>	
Voorraad .....	A1
<i>Het bijwonen van fysieke voorraadopname</i> .....	A1
<i>Fysieke voorraadopname uitgevoerd op een andere datum dan de datum van de financiële overzichten</i> .....	A9
<i>Het bijwonen van de fysieke voorraadopname is praktisch onuitvoerbaar</i> .....	A12
Het evalueren van de instructies en procedures van het management .....	A4
Het waarnemen van de uitvoering van de opnameprocedures van het management .....	A5
Inspectie van de voorraad .....	A6
Het uitvoeren van opnames ter toetsing .....	A7
<i>Voorraad in bewaring bij en onder beheer van een derde partij</i> .....	A15
Externe bevestiging .....	A15
Andere controlewerkzaamheden .....	A16
Rechtszaken en claims.....	A17
<i>Volledigheid van rechtzaken en claims</i> .....	A17
Het beoordelen van de rekeningen met betrekking tot juridische kosten .....	A20
<i>Communicatie met de externe juridisch adviseur van de entiteit</i> .....	A21
Gesegmenteerde informatie .....	A26
<i>Inzicht in de door het management gebruikte methoden</i> .....	A27

International Standard on Auditing (ISA) 501, “Controle-informatie – Specifieke overwegingen voor geselecteerde elementen”, moet worden gelezen in samenhang met ISA 200, “Algehele doelstellingen van de onafhankelijke auditor, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig de International Standards on Auditing”.

## **Inleiding**

### **Toepassingsgebied van deze ISA**

1. Deze International Standard on Auditing (ISA) behandelt de specifieke overwegingen van de auditor bij het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie overeenkomstig ISA 330<sup>1</sup>, ISA 500<sup>2</sup> en andere relevante ISA's, met betrekking tot bepaalde aspecten van voorraad, rechtszaken en claims waarbij de entiteit betrokken is, en gesegmenteerde informatie bij een controle van financiële overzichten.

[naar boven]

### **Ingangsdatum**

2. Deze ISA is van toepassing op controles van financiële overzichten over verslagperioden die op of na 15 december 2009 aanvangen.

[naar boven]

### **Doelstelling**

3. De doelstelling voor de auditor is om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot:
  - (a) het bestaan en de conditie van de voorraad;
  - (b) de volledigheid van rechtszaken en claims waarbij de entiteit betrokken is;
  - (c) presentatie en toelichting van gesegmenteerde informatie in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving.

[naar boven]

## **Vereisten**

### **Vorraad**

4. Indien de voorraad van materieel belang is voor de financiële overzichten dient de auditor voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot het bestaan en de conditie van de voorraad door:
  - (a) het bijwonen van de fysieke voorraadopname, tenzij dit praktisch onuitvoerbaar is, teneinde: (Zie Par. A1-A3)
    - (i) de instructies en procedures van het management voor het vastleggen en beheersen van de resultaten van de fysieke voorraadopname van de entiteit te evalueren; (Zie Par. A1-A3)
    - (ii) de uitvoering van de voorraadopnameprocedures van het management bij te wonen; (Zie Par. A5)
    - (iii) de voorraad te inspecteren; en (Zie Par. A6)
    - (iv) tellingen ter toetsing uit te voeren; (Zie Par. A7-A8) en
  - (b) controlewerkzaamheden uit te voeren met betrekking tot de definitieve voorraadregistraties van de entiteit om te bepalen of zij een accurate weergave zijn

---

<sup>1</sup> ISA 330, “Inspelen door de auditor op ingeschatte risico's”.

<sup>2</sup> ISA 500, “Controle-informatie”.

van de werkelijke resultaten van de voorraadopname.

5. Indien de fysieke voorraadopname wordt uitgevoerd op een andere datum dan de datum van de financiële overzichten, dient de auditor, in aanvulling op de werkzaamheden die vereist zijn op grond van paragraaf 4, controlewerkzaamheden uit te voeren om controle-informatie te verkrijgen over de vraag of voorraadwijzigingen tussen de opnamedatum en de datum van de financiële overzichten naar behoren zijn vastgelegd. (Zie Par. A9-A11)
6. Indien de auditor niet in staat is om de fysieke voorraadopname bij te wonen als gevolg van onvoorziene omstandigheden, dient de auditor bepaalde fysieke opnames te doen of waar te nemen op een alternatieve datum, alsmede controlewerkzaamheden op de tussenliggende transacties uit te voeren.
7. Indien het bijwonen van de fysieke voorraadopname praktisch onuitvoerbaar is, dient de auditor alternatieve controlewerkzaamheden uit te voeren om voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot het bestaan en de conditie van de voorraad te verkrijgen. Indien dit niet mogelijk is, dient de auditor het oordeel in de controleverklaring te wijzigen overeenkomstig ISA 705<sup>3</sup>. (Zie Par. A12-A14)
8. Indien de door een derde partij in bewaring genomen en beheerde voorraad van materieel belang is voor de financiële overzichten, dient de auditor voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot het bestaan en de conditie van die voorraad door het uitvoeren van één of beide van de volgende werkzaamheden:
  - (a) het verzoeken om externe bevestiging bij de derde partij van de hoeveelheden en de conditie van de voorraad die namens de entiteit wordt gehouden; (Zie Par. A15)
  - (b) het uitvoeren van inspectie of andere controlewerkzaamheden die passend zijn in de gegeven omstandigheden. (Zie Par. A16)

[naar boven]

### **Rechtszaken en claims**

9. De auditor dient controlewerkzaamheden op te zetten en uit te voeren gericht op het vaststellen van rechtszaken en claims waarbij de entiteit betrokken is en die mogelijk een risico op een afwijking van materieel belang doen ontstaan, met inbegrip van: (Zie Par. A17-A19)
  - (a) het verzoeken om inlichtingen bij het management en, indien van toepassing, bij anderen binnen de entiteit, met inbegrip van de interne juridisch adviseur;
  - (b) het doornemen van de notulen van de vergaderingen van de met governance belaste personen, alsmede van de correspondentie tussen de entiteit en haar externe juridisch adviseur; en
  - (c) het doornemen van kostenrekeningen met betrekking tot juridische kosten. (Zie Par. A20)
10. Indien de auditor een inschatting maakt van een risico van materieel belang dat betrekking heeft op vastgestelde rechtszaken en claims of wanneer uitgevoerde controlewerkzaamheden een indicatie geven van het feit dat andere van materieel belang zijnde rechtszaken en claims kunnen bestaan, dient de auditor, in aanvulling op de werkzaamheden die overeenkomstig andere ISA's zijn vereist, te trachten direct met de externe juridisch adviseur van de entiteit te communiceren. De auditor dient dit te doen door middel van een schriftelijk verzoek om inlichtingen, door het management opgesteld en door de auditor verzonden, waarbij de externe juridisch adviseur wordt verzocht om rechtstreeks met de auditor te communiceren. Indien wet- of regelgeving dan wel de betreffende juridische beroepsorganisatie het verbiedt dat de juridisch

---

<sup>3</sup> ISA 705, "Aanpassingen van het oordeel in de controleverklaring van de onafhankelijke auditor".

adviseur van de entiteit rechtstreeks met de auditor communiceert, dient de auditor alternatieve controlewerkzaamheden uit te voeren. (Zie Par. A21-A25)

11. Indien:

- (a) het management weigert om aan de auditor de toestemming te verlenen om te communiceren met de externe juridisch adviseur van de entiteit, dan wel om met deze persoon te overleggen, of indien de externe juridisch adviseur van de entiteit weigert om op passende wijze een antwoord te geven op het schriftelijk verzoek om inlichtingen, dan wel indien het hem is verboden om een antwoord te geven; en
  - (b) de auditor niet in staat is om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen door het uitvoeren van alternatieve controlewerkzaamheden,
- dient de auditor het oordeel in de controleverklaring aan te passen overeenkomstig ISA 705.

[naar boven]

#### *Schriftelijke bevestigingen*

12. De auditor dient het management, en in voorkomend geval, de met governance belaste personen, te verzoeken om schriftelijke bevestigingen te verstrekken dat alle bekende werkelijke of mogelijke rechtszaken en claims waarvan de effecten bij het opstellen van de financiële overzichten in aanmerking moeten worden genomen, hem ter kennis zijn gebracht, alsmede in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving administratief verwerkt en toegelicht zijn.

[naar boven]

#### **Gesegmenteerde informatie**

13. De auditor dient voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de presentatie en toelichting van gesegmenteerde informatie in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, door: (Zie Par. A26)
- (a) inzicht te verwerven in de door het management gebruikte methoden voor het vaststellen van gesegmenteerde informatie, en: (Zie Par. A27)
    - (i) het evalueren of dergelijke methoden naar alle waarschijnlijkheid resulteren in een toelichting in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving; en
    - (ii) indien passend, het toetsen van de toepassing van dergelijke methoden; en
  - (b) het uitvoeren van cijferanalyses of andere controlewerkzaamheden die passend zijn in de gegeven omstandigheden.

[naar boven]

\*\*\*

## **Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten**

### **Voorraad**

*Het bijwonen van fysieke voorraadopname* (Zie Par. 4(a))

A1. Het management zet gewoonlijk procedures op waarbij de voorraad minstens één keer per jaar fysiek wordt opgenomen teneinde als basis te dienen voor het opstellen van de financiële overzichten en, indien van toepassing, om de betrouwbaarheid van het permanent voorraadbeheersysteem vast te stellen.

A2. Het bijwonen van de fysieke voorraadopname houdt het volgende in:

- het inspecteren van de voorraad om het bestaan daarvan vast te stellen en om de

conditie daarvan te evalueren, alsmede om tellingen uit te voeren ter toetsing;

- het waarnemen van de naleving van de instructies van het management, alsmede van de uitvoering van werkzaamheden voor het vastleggen en beheersen van de resultaten van de fysieke voorraadopname; en
- het verkrijgen van controle-informatie met betrekking tot de betrouwbaarheid van de opnameprocedures van het management.

Deze procedures kunnen als toetsingen van interne beheersingsmaatregelen dan wel als gegevensgerichte controles dienst doen, afhankelijk van de risico-inschatting van de auditor, de geplande aanpak en de uitgevoerde specifieke werkzaamheden.

A3. Aangelegenheden die relevant zijn bij het plannen van het bijwonen van de fysieke voorraadopname (of bij het opzetten en uitvoeren van controlewerkzaamheden overeenkomstig de paragrafen 4-8 van deze ISA) zijn onder meer:

- de risico's op een afwijking van materieel belang die betrekking hebben op de voorraad;
- de aard van de interne beheersing die verband houdt met de voorraad;
- of verwacht wordt dat adequate procedures zullen worden opgezet en passende instructies zullen worden uitgebracht voor de fysieke voorraadopname;
- de timing van de fysieke voorraadopname;
- of de entiteit een permanent voorraadbeheersysteem onderhoudt;
- de locaties waar de voorraad zich bevindt, met inbegrip van de materialiteit van de voorraad en de risico's op een afwijking van materieel belang op de verschillende locaties, bij het nemen van een beslissing over de vraag bij welke locaties het bijwonen van de voorraadopname passend is. ISA 600<sup>4</sup> behandelt de betrokkenheid van andere auditors en kan dientengevolge relevant zijn indien een dergelijke betrokkenheid te maken heeft met het bijwonen van de fysieke voorraadopname op een afgelegen locatie;
- of de assistentie van een door de auditor ingeschakelde deskundige nodig is. ISA 620<sup>5</sup> behandelt het gebruikmaken van een door de auditor ingeschakelde deskundige om de auditor te assisteren bij het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie.

[naar boven]

Het evalueren van de instructies en procedures van het management (Zie Par. 4(a)(i))

A4. Relevant bij het evalueren van de instructies en procedures van het management voor het vastleggen en beheersen van de fysieke voorraadopname is onder meer de vraag of zij gericht zijn op, bijvoorbeeld:

- de toepassing van passende interne beheersingsactiviteiten, bijvoorbeeld het verzamelen van gebruikte opnamelijsten van de fysieke voorraad, de administratieve verwerking van niet gebruikte opnamelijsten van de fysieke voorraad en van procedures voor opname en heropname;
- de nauwkeurige vaststelling van het voortgangsstadium waarin het onderhanden werk zich bevindt, van beperkt muterende, incurante of beschadigde eenheden en van de voorraad die eigendom is van een derde partij, bijvoorbeeld, in consignatie;
- de procedures aangewend om de fysieke hoeveelheden in te schatten, indien van

---

<sup>4</sup> ISA 600, "Bijzondere overwegingen – Controles van financiële overzichten van een groep (inclusief de werkzaamheden van auditors van groepsonderdelen)".

<sup>5</sup> ISA 620, "Gebruikmaken van de werkzaamheden van een door de auditor ingeschakelde deskundige".

toepassing, zoals nodig kan zijn bij het inschatten van de fysieke hoeveelheid van een berg steenkool;

- beheersing over het verplaatsen van voorraad tussen locaties en het transport en de ontvangst van de voorraad vóór en na de afgrenzingsdatum.

[naar boven]

Het waarnemen van de uitvoering van de opnameprocedures van het management (Zie Par. 4(a)(ii))

A5. Het waarnemen van de uitvoering van de opnameprocedures van het management, bijvoorbeeld procedures die betrekking hebben op de beheersing over het verplaatsen van de voorraad vóór, tijdens en na de opname, vormt voor de auditor een hulpmiddel bij het verkrijgen van controle-informatie dat de instructies en de opnameprocedures van het management op adequate wijze opgezet en geïmplementeerd zijn. Bovendien is het mogelijk dat de auditor kopieën van afgrenzingsinformatie verkrijgt, zoals details van de verplaatsing van de voorraad, teneinde voor de auditor een hulpmiddel te vormen bij het uitvoeren van controlewerkzaamheden met betrekking tot het op een latere datum administratief verwerken van dergelijke verplaatsingen.

[naar boven]

Inspectie van de voorraad (Zie Par. 4(a)(iii))

A6. Het inspecteren van de voorraad bij het bijwonen van de fysieke voorraadopname vormt voor de auditor een hulpmiddel bij het vaststellen van het bestaan van de voorraad (doch niet noodzakelijk van de eigendom daarvan), en bij het vaststellen van bijvoorbeeld incurante, beschadigde of verouderende voorraad.

[naar boven]

Het uitvoeren van opnames ter toetsing (Zie Par. 4(a)(iv))

A7. Door het uitvoeren van tellingen ter toetsing, door bijvoorbeeld het in de fysieke voorraad traceren van elementen die uit de voorraadregistraties van het management geselecteerd zijn, alsmede door het in de voorraadregistraties van het management traceren van elementen die uit de fysieke voorraad geselecteerd zijn, wordt controle-informatie aangaande de volledigheid en nauwkeurigheid van deze vastleggingen verstrekt.

A8. In aanvulling op het vastleggen van de tellingen van de auditor ter toetsing, vormt het verkrijgen van kopieën van de definitieve fysieke gebruikte opnamelijsten voor de auditor een hulpmiddel bij het uitvoeren van daarop volgende controlewerkzaamheden om te bepalen of de definitieve voorraadregistraties de werkelijke voorraadopnameresultaten accuraat weerspiegelen.

[naar boven]

*Fysieke voorraadopname uitgevoerd op een andere datum dan de datum van de financiële overzichten* (Zie Par. 5)

A9. Om praktische redenen is het mogelijk dat de fysieke voorraadopname wordt uitgevoerd op een andere datum of op andere data dan de datum van de financiële overzichten. Dit kan worden gedaan ongeacht of het management de voorraadhoeveelheden bepaalt middels een jaarlijkse fysieke voorraadopname, dan wel of het management een permanent voorraadbeheersysteem onderhoudt. In beide gevallen bepaalt de effectiviteit van de opzet, de implementatie en het onderhouden van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot voorraadmutaties of het uitvoeren van de fysieke voorraadopname op een andere datum of op andere data dan de datum van de financiële overzichten passend is voor de doeleinden van de controle. ISA 330 stelt vereisten vast en geeft leidraden over gegevensgerichte controles uitgevoerd op een

tussentijdse datum.<sup>6</sup>

- A10. In het geval een permanent voorraadbeheersysteem wordt onderhouden, is het mogelijk dat het management fysieke voorraadopnames of andere toetsingen uitvoert om de betrouwbaarheid van de in de permanente voorraadregistraties van de entiteit opgenomen informatie over de voorraadhoeveelheid na te gaan. In bepaalde gevallen is het mogelijk dat het management of de auditor verschillen identificeert tussen de permanente voorraadregistraties en de werkelijke beschikbare fysieke voorraadhoeveelheden; dit kan een aanwijzing vormen voor het feit dat de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot voorraadmutaties niet effectief werken.
- A11. Relevante aangelegenheden ter overweging bij het opzetten van controlewerkzaamheden gericht op het verkrijgen van controle-informatie over de vraag of wijzigingen in voorraadbedragen tussen de opnamedatum, of –data, en de datum van de definitieve voorraadregistraties naar behoren zijn vastgelegd, zijn onder meer:
- de vraag of de permanente voorraadregistraties naar behoren zijn aangepast;
  - de betrouwbaarheid van de permanente voorraadregistraties van de entiteit;
  - de redenen voor significante verschillen tussen de tijdens de fysieke voorraadopname verkregen informatie en de permanente voorraadregistraties.

[naar boven]

*Het bijwonen van de fysieke voorraadopname is praktisch onuitvoerbaar (Zie Par. 7)*

- A12. In bepaalde gevallen is het mogelijk praktisch onuitvoerbaar om de fysieke voorraadopname bij te wonen. Dit kan toe te schrijven zijn aan factoren zoals de aard en locatie van de voorraad, bijvoorbeeld in het geval de voorraad zich op een locatie bevindt die mogelijk een bedreiging vormt voor de veiligheid van de auditor. Het feit dat het de auditor om welke reden dan ook slecht uitkomt, is evenwel onvoldoende om een beslissing van de auditor te onderbouwen dat het bijwonen praktisch onuitvoerbaar is. Zoals in ISA 200<sup>7</sup> is uiteengezet, is de moeilijkheidsgraad, tijd of kosten daarvan op zichzelf geen geldige basis voor de auditor om controlewerkzaamheden waarvoor geen alternatief bestaat, achterwege te laten, dan wel om genoeg te nemen met controle-informatie die minder dan overtuigend is.
- A13. In bepaalde gevallen waar het bijwonen praktisch onuitvoerbaar is, is het mogelijk dat alternatieve controlewerkzaamheden, bijvoorbeeld het inspecteren van documentatie van de daarop volgende verkoop van specifiek verworven voorraadelementen of van elementen die aangekocht zijn voorafgaand aan de fysieke voorraadopname, voldoende en geschikte controle-informatie verschaffen over het bestaan en de conditie van de voorraad.
- A14. In andere gevallen kan het evenwel niet mogelijk zijn om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen omtrent het bestaan en de conditie van de voorraad door het uitvoeren van alternatieve controlewerkzaamheden. In dergelijke gevallen is op grond van ISA 705 vereist dat de auditor zijn oordeel in de controleverklaring aanpast als resultaat van een beperking in de reikwijdte van de controle<sup>8</sup>.

[naar boven]

---

<sup>6</sup> ISA 330, de paragrafen 22-23.

<sup>7</sup> ISA 200, "Algehele doelstellingen van de onafhankelijke auditor, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig de International Standards on Auditing", paragraaf A48.

<sup>8</sup> ISA 705, paragraaf 13.



### *Voorraad in bewaring bij en onder beheer van een derde partij*

Externe bevestiging (Zie Par. 8(a))

A15. ISA 505<sup>9</sup> stelt vereisten vast en geeft leidraden bij het uitvoeren van werkzaamheden inzake externe bevestigingen.

[naar boven]

Andere controlewerkzaamheden (Zie Par. 8(b))

A16. Afhankelijk van de omstandigheden, bijvoorbeeld in het geval waarin informatie is verkregen die twijfel doet rijzen over de integriteit en objectiviteit van de derde partij, kan de auditor het passend achten om andere controlewerkzaamheden uit te voeren in plaats van, of in aanvulling op, de externe bevestiging met de derde partij. Voorbeelden van andere controlewerkzaamheden zijn:

- het bijwonen van de fysieke opname van de voorraad van de derde partij, of het ervoor zorgen dat een andere auditor deze opname bijwoont, indien dit praktisch uitvoerbaar is;
- het verkrijgen van de verklaring van een andere auditor, dan wel van een rapport van een auditor van de serviceorganisatie, over de adequaatheid van de interne beheersing van de derde partij die erop gericht is dat de voorraad naar behoren is opgenomen en op adequate wijze wordt veiliggesteld;
- het inspecteren van de documentatie inzake de voorraad die door derde partijen wordt gehouden, bijvoorbeeld ontvangstbewijzen inzake opslag;
- het verzoeken om externe bevestiging bij andere partijen in het geval de voorraad als zekerheid in onderpand is gegeven.

[naar boven]

### **Rechtszaken en claims**

*Volledigheid van rechtszaken en claims* (Zie Par. 9)

A17. Rechtszaken en claims waarbij de entiteit betrokken is, kunnen een van materieel belang zijnd effect hebben op de financiële overzichten en het kan derhalve vereist zijn dat zij in de financiële overzichten toegelicht of administratief verwerkt worden.

A18. In aanvulling op de in paragraaf 9 vastgestelde werkzaamheden, zijn andere relevante werkzaamheden onder meer het gebruikmaken van informatie verkregen uit uitgevoerde risico-inschattingswerkzaamheden die deel uitmaken van het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, ter ondersteuning van de auditor bij het kennis krijgen van rechtszaken en claims waarbij de entiteit betrokken is.

A19. Controle-informatie die verkregen is ten behoeve van het vaststellen van rechtszaken en claims welke mogelijk een risico op een afwijking van materieel belang doen ontstaan, kunnen tevens controle-informatie verschaffen met betrekking tot andere relevante overwegingen inzake rechtszaken en claims, zoals waardering of waardebeoordeling. ISA 540<sup>10</sup> stelt vereisten vast en verschaft leidraden die relevant zijn voor het in aanmerking nemen door de auditor van rechtszaken en claims die schattingen of daarmee verband houdende toelichtingen in de financiële overzichten vereisen.

[naar boven]

Het beoordelen van de rekeningen met betrekking tot juridische kosten (Zie Par. 9(c))

A20. Afhankelijk van de omstandigheden kan de auditor het passend achten om de daarmee

---

<sup>9</sup> ISA 505, "Externe bevestigingen".

<sup>10</sup> ISA 540, "De controle van schattingen, met inbegrip van schattingen van reële waarde, alsmede van de toelichtingen daarop".

verband houdende brondocumenten, zoals facturen voor kosten met betrekking tot juridische adviezen, in het kader van het door de auditor doornemen van de rekeningen met betrekking tot juridische kosten te onderzoeken.

[naar boven]

*Communicatie met de externe juridisch adviseur van de entiteit (Zie Par. 10-11)*

A21. Directe communicatie met de externe juridisch adviseur van de entiteit vormt voor de auditor een hulpmiddel bij het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie over de vraag of mogelijk van materieel belang zijnde rechtszaken en claims bekend zijn en of de schattingen van het management omtrent de financiële implicaties, met inbegrip van kosten, redelijk zijn.

A22. In bepaalde gevallen is het mogelijk dat de auditor directe communicatie tracht te bewerkstelligen met de externe juridisch adviseur van de entiteit door middel van een algemeen schriftelijk verzoek om inlichtingen. Voor dit doel wordt via een algemeen schriftelijk verzoek om inlichtingen aan de externe juridisch adviseur van de entiteit gevraagd om de auditor te informeren over alle rechtszaken en claims waarvan de adviseur kennis heeft, samen met een inschatting van de afloop van de rechtszaken en claims, en een schatting van de financiële implicaties, met inbegrip van de daarop betrekking hebbende kosten.

A23. Indien het onwaarschijnlijk wordt geacht dat de externe juridisch adviseur van de entiteit een passend antwoord zal verstrekken op het schriftelijk verzoek om algemene inlichtingen, bijvoorbeeld indien de beroepsorganisatie waartoe de externe juridisch adviseur behoort, het verbiedt om op een dergelijk schriftelijk verzoek te antwoorden, is het mogelijk dat de auditor directe communicatie tracht te bewerkstelligen middels een specifiek schriftelijk verzoek om inlichtingen. Voor dit doel omvat een schriftelijk verzoek om specifieke inlichtingen:

- (a) een lijst van rechtszaken en claims;
- (b) in het geval dit beschikbaar is, de inschatting van het management van de uitkomst van elk van de vastgestelde rechtszaken en claims, alsmede zijn schatting van de financiële implicaties, met inbegrip van de daarop betrekking hebbende kosten; en
- (c) een verzoek dat de externe juridisch adviseur van de entiteit de redelijkheid van de inschattingen van het management bevestigt en de auditor verdere informatie verschaft indien de lijst door de externe juridisch adviseur van de entiteit onvolledig of niet correct wordt geacht.

A24. In bepaalde omstandigheden is het mogelijk dat de auditor het noodzakelijk oordeelt om met de externe juridisch adviseur van de entiteit te vergaderen om de waarschijnlijke afloop van de rechtszaken en claims te bespreken. Dit kan het geval zijn, bijvoorbeeld, als:

- de auditor bepaalt dat de aangelegenheid een significant risico uitmaakt;
- de aangelegenheid complex is;
- er een verschil van mening bestaat tussen het management en de externe juridisch adviseur van de entiteit.

Gewoonlijk vereisen dergelijke vergaderingen de goedkeuring van het management en worden deze gehouden in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het management.

A25. Overeenkomstig ISA 700<sup>11</sup> wordt van de auditor vereist dat hij de controleverklaring niet eerder dateert dan de datum waarop de auditor voldoende en geschikte controle-

---

<sup>11</sup> ISA 700, "Het vormen van een oordeel en het rapporteren over financiële overzichten", paragraaf 41.

informatie heeft verkregen waarop het oordeel van de auditor over de financiële overzichten wordt gebaseerd. Controle-informatie over de status van rechtszaken en claims tot op de datum van de controleverklaring kan worden verkregen via een verzoek om inlichtingen bij het management, met inbegrip van de interne juridisch adviseurs, dat verantwoordelijk is voor het behandelen van de relevante aangelegenheden. In bepaalde gevallen is het mogelijk dat de auditor geactualiseerde informatie moet verkrijgen van de externe juridisch adviseur van de entiteit.

[naar boven]

#### **Gesegmenteerde informatie** (Zie Par. 9)

A26. Afhankelijk van het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, kan van de entiteit worden vereist of aan de entiteit worden toegestaan gesegmenteerde informatie in de financiële overzichten toe te lichten. De verantwoordelijkheid van de auditor inzake de presentatie en toelichting van gesegmenteerde informatie houdt verband met de financiële overzichten als geheel. Dienovereenkomstig wordt niet van de auditor vereist dat hij controlewerkzaamheden uitvoert die noodzakelijk zijn om een oordeel tot uitdrukking te brengen over de gesegmenteerde informatie die op stand alone basis wordt gepresenteerd.

[naar boven]

#### *Inzicht in de door het management gebruikte methoden* (Zie Par. 13(a))

A27. Afhankelijk van de omstandigheden kunnen de volgende aangelegenheden relevant zijn bij het verwerven van inzicht in de door het management gebruikte methoden bij het bepalen van gesegmenteerde informatie, alsmede de vraag of dergelijke methoden naar alle waarschijnlijkheid zullen resulteren in toelichtingen in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving:

- verkopen, transfers en doorberekeningen tussen segmenten, en het elimineren van intrasegmentbedragen;
- vergelijkingen met budgetten en andere verwachte resultaten, bijvoorbeeld, operationele winsten als percentage van de verkopen;
- de allocatie van activa en kosten tussen segmenten;
- consistentie met voorgaande verslagperioden, en de adequaatheid van de toelichtingen die betrekking hebben op inconsistenties.

[naar boven]